

Studieprogram: Bachelor i Sosiologi BSSBAC-121H

Opptaksår: 2019

Er oppgaven konfidensiell? (skriv X) NEI: X JA:

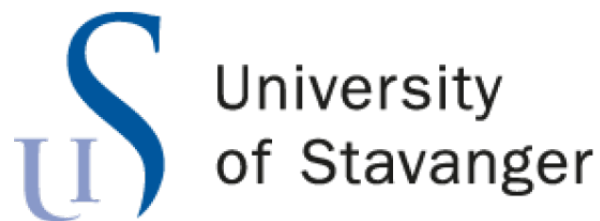
Kan oppgaven benyttes til undervisningsformål (anonymt)? JA: X NEI:

Forfatter(e): Gina Annette Krabberød Ramton

Studentnr (6 siffre) Navn: 255816

Oppgavens tittel: Landets svarteste sektor sikter mot en grønn fremtid

Veileder: Alexander Ruser

Det Samfunnsvitenskapelige Institutt

BSSBAC-121H

Bacheloroppgave i Sosiologi

Landets svarteste sektor sikter mot en grønn fremtid

Hvorfor ønsker de fremste oljeselskapene å fremstå grønne?

Gina Annette Krabberød Ramton

2022, 12. mai

Kandidatnummer: 255816

Veileder: Alexander Ruser

Abstrakt

I en Antropocen tid står mennesket som fremste pådriver av klimakrisen og endringer av jordens geofysiske prosesser. Det blir derfor desto viktigere at organisasjoner implementerer og iverksetter miljøtiltak med hensikt å redusere konsekvensene av klimautfordringene. Det ble foretatt en kvantitativ dataanalyse av Norges ledende olje- og gasselskaper. Analysen av selskapenes bærekraftsrapporter og målbare årsresultater illustrerer et viktig paradoks. Selskapene er avhengig av å imøtekomme nasjonale klimareguleringer for å kunne beholde operasjonell lisens for produksjon av olje og gass. Samtidig fremstår selskapene som offensive bærekraftsforkjempere i deres rapporter. Et bærekraftig renommé er dermed nødvendig for å kunne legitimere virksomheten i omgivelsene. Konklusjonen er at landets fremste klimaverstinger ønsker å fremstå som aktive aktører innen bærekraftig endring, men fortsetter å produsere mer olje og gass enn noen gang.

Innholdsfortegnelse

1. INNLEDNING	5
1.1 Viktigheten av organisasjonsendring i en Antropocen tid.....	5
1.2 Hvorfor bærekraft er avgjørende for fremtidens organisasjoner.....	6
1.3 Norges fremste produsenter av klimautfordringer.....	7
2. TEORI	8
2.1 Nyinstitusjonell organisasjonsteori	8
2.2 Isomorfisme	9
2.3 Tilpasningsstrategier	10
2.4 Definisjoner	11
2.5 Bedrifter	12
3. PROBLEMSTILLING	15
4. METODE.....	16
4.1 Metodeutvalg	16
4.2 Bakgrunn for valg av indikatorer	16
4.3 Utvalgsriterier	17
4.4 Metodeoppskrift	17
4.5 Paradigmebetraktninger	18
5. ANALYSE	19
5.1 Equinor	19
5.1.1 Bidrar Equinor´s strategi til en mer bærekraftig verden?	19
5.2 Aker BP	23
5.2.1 Har Aker BPs svarte interesser blitt grønnere?	23
5.3 Vår Energi	27
5.3.1 Er Vår Energi´s omdømme grønnere enn resultatene?	27
6. RESULTATER OG KONKLUSJON	31
6.1 Norges svarteste selskaper deler samme bakgrunner for implementering for grønn strategi. Er det en tilfeldighet?	31
6.2 Hva kan bakgrunnene for implementering av grønn strategi skyldes	32
6.3 Grønt omdømme og berettiget lisens er viktigere enn grønne tall	34
LITTERATURLISTE.....	35

1. Innledning

1.1 Viktigheten av organisasjonsendring i en Antropocen tid

Verdens geologiske historie er inndelt i hierarkiske tidsepoker, der Holocen illustrerer dagens offisielle epoke. Medlemmer fra Anthropocen Working Group (AWG) argumentert for at menneskers innvirkning på jordens geofysiske prosesser viser et betydelig skille fra Holocen, og en innføring av «menneskets tidsalder» Antropocen er derfor nødvendig (Borgia & Sullivan, 2019). Begrepet Antropocen er en sammenkobling av de gammelgreske ordene *Anthropo* for "mann" og *cene* for "ny", og ble først anvendt og kommersialisert i 2000 av kjemikeren Paul J. Crutzen (Hofstad & Delsett, 2021). I den Antropocene tidsepoken står mennesket som øverste kausalkraft på endringstendensene av jordens fysiske egenskaper. Dette har betydelige konsekvenser for jordens geofysiske prosesser. Forskere ved NASA har målt en urovekkende øking av global oppvarming, og kårer 2020 til det varmeste året dokumentert noen gang (Perkins & Mersmann, 2021). Følgelig publiserer Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) tall som bekrefter at Antropocene utslipp av drivhusgasser slår tidligere målinger, og utgjør dermed de overordnede drivere av fremtidige klimaendringer (Chen et al., 2013, s. 121). Menneskets innvirkning på endringstendenser av jordens prosesser og egenskaper er uunngåelig. Samtidig kan tanken om urovekkende klimaendringer utnyttes og anvendes som et springbrett for innovasjon, klima-vennlige reguleringer og transformative ideer (O'Brien, 2019, s. 13). Det er derfor sentralt å anse mennesket som en refleksiv og adaptiv organisme, med tilhørende kompetanse til å kunne endre atferdsmønstre. Det betyr følgelig at organisasjoner besitter utgangspunkt for liknende egenskaper. Det er videre sentralt å reflektere over organisasjoners relasjon til natur.

Den Antropocene tidsalder anser mennesket som den fremste pådriveren av dagens og fremtidens klimautfordringer, hovedsakelig som følge av ideologien om produksjon etter egeninteresse. Ideologien symboliserer den sosioøkonomiske sfære, hvilket består av sosiale institusjoner der akkumulering av økonomisk profitt anses som etterstrebellesverdig og rasjonelt (Hoffman & Jennings, 2015, s. 9). En slik trend kjennetegner hva Weber omtaler som avmystifisering av naturen. Det menneskesentrerte forbrukermarkedet er bygget på ideen om at naturen kan temmes og utnyttes til egen behovstilfredstillelse og akkumulering av profitt (Blindheim, 2021, s. 2-6). Bruk av natur som instrumentell verdi har medført et betydelig utslipp av drivhusgasser (GHG), som følgelig har forårsaket endringer av jordens

geofysiske prosesser og tap av biologisk mangfold (O'Brien, 2019, s. 62). Sosiale institusjoner, herved organisasjoner, er dermed ansvarlig for klimautfordringene i en Antropocen kontekst. UNs bærekraftsmål 13.3 (Climate Action) poengterer følgelig at endring av institusjoners aktivitet er en av de mest effektive og nødvendige verktøyene for å redusere konsekvensene av klimaendringene og sikre en bærekraftig fremtid (United Nations, 2021). UN meddeler at menneskelig aktivitet har forårsaket en global oppvarming på 1.0 grader celsius etter den industrielle revolusjonen, og oljesektoren er betydelige pådrivere (FN-sambandet, 2021). Den Norske oljesektoren står for 27% av det totale nasjonale utslippet av drivhusgasser (GHG) (Miljøstatus, 2021), og en reduksjon i produksjon og bruk av olje og gass utgjør dermed et nøkkelelement for en begrensende klimapåvirkning (O'Brien, 2019, s. 119). Det er derfor nødvendig å finne en balanse mellom reduksjon av menneskeskapt utslipp og etterspørselen etter «høy-utslipp» energi, som olje (Kienzler, 2017, s. 65). Oljesektorens tilnærming og tilpasning til bærekraftig utvikling og implementering av grønn strategi anses dermed som et sentralt verktøy for å realisere UNs bærekraftsmål om net-zero innen 2050.

1.2 Hvorfor bærekraft er avgjørende for fremtidens organisasjoner

Bærekraft og klimavennlige politikk preger dagsordenen. Et slikt utgangspunkt påvirker reguleringer i markedet, der organisasjoner stadig velger å investere i bærekraftige løsninger for å sikre organisasjonens overlevelse. Bærekraft og klimaorientert organisasjonspolitik anses som sentrale indikasjoner på organisasjonens refleksivitet og kompetanse til å gjennomføre endringer i tråd med markedets justeringer. Organisasjoners evne til å foreta beslutninger om implementering av bærekraftige strategier for en mer klimavennlig aktivitet kan dermed bli kritisk for organisasjonens overlevelse. Det blir derfor stadig viktigere å undersøke bakgrunnen for organisasjoners transformative beslutninger, og ikke minst om organisasjonens grønne investeringer reflekterer en aktiv, reaktiv eller passiv organisasjon. Dette kjennetegner min motivasjon for problemstillingen, nettopp *hva er bakgrunnen for at norske olje- og gasselskaper velger å investere i grønne strategier for en mer bærekraftig aktivitet på norsk sokkel?*

1.3 Norges fremste produsenter av klimautfordringer

Problemstillingen tar utgangspunkt i tre aktuelle bedrifter på norsk sokkel, bestående av Equinor, Aker BP og Vår Energi. De utvalgte representerer er de tre største innen produksjon og transport av olje og gass i Norge. Selskapene representerer sektoren med nest høyest produksjon av drivhusgasser, om lag 500 millioner tonn CO₂ årlig etter målinger fra 2019, hvilket utgjør 27% av det nasjonale utslippet (Naturvernforbundet, 2019). Implementering av bærekraftige strategier for produksjon hos disse bedrifter kan derfor anses som spesielt viktig for nasjonens totale utslipp. Det er nettopp av denne bakgrunn jeg har valgt bedriftene. Deres betingelser og grunnlag for endring vil kunne ha betydelig konsekvenser, og er derfor sentralt å undersøke nærmere. Dette innebærer følgelig å kartlegge selskapenes spesifikke strategier for bærekraftig utvikling, hvorledes de skiller seg fra hverandre, samt om strategiene reflekterer ulike bakgrunner for investering i grønn innovasjon. Analyse av strategier vil kunne vise at selskapene besitter ulike interesser for bærekraftig utvikling, og det er nettopp dette jeg anser som interessant å undersøke nærmere. Det er relevant å skille mellom selskapenes intensjoner, interesser og ambisjoner for det grønne skiftet. Det vil gi et mer relevant grunnlag for å drøfte *bakgrunnen for at norske olje- og gasselskaper velger å investere i grønne strategier for en mer bærekraftig aktivitet på norsk sokkel i en Antropocen tid.*

Innhenting av relevante data for besvarelse av problemstillingen har blitt gjort med utgangspunkt i foreliggende offentlige dokumenter og rapporter. Dataene inneholder nødvendig informasjon om selskapenes aktivitet, intensjoner og strategier, som er av interesse for besvarelse av problemstillingen. Jeg ønsker først å presentere de faglige begreper som er relevant for oppgaven, under kapittel 2, fordypning av problemstilling under kapittel 3, etterfulgt av informasjon angående datainnsamling under kapittel 4. Videre vil anvendelse, analyse og diskusjon av data bli fremlagt under kapittel 5 og 6.

2. Teori

2.1 Nyinstitusjonell organisasjonsteori

Det er flere definisjoner av en organisasjon, derimot har jeg valgt å illustrere Richard W. Scott sin tolkning. Scotts definisjon er mest relevant for å forklare hvorledes organisasjoner, som rasjonelle aktører, forholder seg til bærekraftig endring i en kontekst der de selv er ansvarlige for klimarelaterte endringstendenser.

En organisasjon kan overordnet defineres som et formålsrasjonelt sosialt system bevisst konstruert for å løse spesifikke utfordringer, oppgaver eller realisere konkrete mål (Meyer & Rowan, 1977, s. 340). Organisasjon som *sosialt system* utgjør en samling av gjensidig avhengige parter i et kontinuerlig samspill med sosiale institusjoner og omgivelser, og kjennetegner et *nyinstitusjonelt perspektiv* (Richard W. Scott) (Blindheim, 2020, s. 1). Ifølge Scott befinner organisasjoner seg i institusjonelle omgivelser bestående av sosialt konstruerte normer og forventninger som er tatt for gitt i samfunnet, også kjent som *myter*. Overordnet vil en organisasjon, i lys av et nyinstitusjonelt perspektiv, være i stand til å sikre egen overlevelse gjennom anvendelse av mytene i omgivelsene (Scott & Davis, 2007, s. 95). Slike institusjonaliserte myter opptrer som formelle strukturer ved at de utgjør en legitim oppskrift på hvorledes aktører, herved organisasjoner, skal opptre. Det vil si at organisasjoner aktivt anvender institusjonaliserte myter for å oppnå legitimitet i samfunnet. Myter anses også som rasjonaliserte, hvilket indikerer at de implisitte normene og forventningene (oppskriftene) i samfunnet oppleves som hensiktsmessige å anvende. Det viser følgelig at organisasjoner som sosiale systemer er tilpasningsdyktige organismer, som ønsker å sikre organisasjonens overlevelse og konkurransedyktighet ved å kontinuerlig anvende og tilpasse seg de institusjonelle mytene (Meyer & Rowan, 1977, s. 342).

Det nyinstitusjonelle perspektivet på organisasjon er hensiktsmessig å anvende som den primære definisjonen av organisasjon for å besvare problemstillingen. Dagsordenens søkelys på klimavennlig politikk reflekterer samfunnets normer, holdninger og forventninger (myter) rundt bærekraftig endring. Ettersom mytene institusjonaliseres, dannes det legitime oppskrifter som virker strukturerende på organisasjoners væremåte og strategier. Oppskriften reflekterer retningslinjer for ønsket og forventet atferd, hvilket er intern klimapolitikk og realisering av miljøtiltak. Dette bidrar til å forklare hvorfor olje- og gasselskaper på norsk sokkel har valgt å investere i grønne strategier for en mer bærekraftig aktivitet.

2.2 Isomorfisme

De rasjonaliserte institusjonelle mytene (normer, holdninger og forventninger) i samfunnet setter bærekraftig utvikling og klimavennlig politikk på dagsordenen. Mytene genererer en oppskrift hvilket organisasjoner ønsker å anvende for å fremstå som legitime aktører i samfunnet. Det medfører at organisasjoner i den moderne verden velger å inkorporere en grønn strategi for en bærekraftig aktivitet, nettopp for å forbli konkurransedyktige og sikre organisasjonens overlevelse. John W. Meyer (1935) og Brian Rowan (1958) argumenterte følgelig for at organisasjoner stadig blir likere ved at de formelle interne strukturer speiler de samme institusjonaliserte mytene i samfunnet, ergo klimavennlig organisasjonspolitikk (Meyer & Rowan, 1977, s. 345).

Paul J. DiMaggio og Walter W. Powell sitt bidrag *The Iron Cage Revisited* (1983) innen isomorfisme er spesielt nevneverdig. De har videreutviklet Hawley's teori om at omgivelser har en iboende begrensende prosess som tvinger de tilhørende områder å ligne hverandre (DiMaggio & Powell, 1983, s. 149). De hevder at organisasjoners egenskaper tilpasses og endres med den hensikt å øke ens kompatibilitet med de egenskaper omgivelsene besitter. Med andre ord vil organisasjoner innen samme felt, i dette tilfellet olje og gasssektoren, stadig bli likere hverandre. Dette skyldes at selskapene ønsker å tilpasse seg de samme forventninger og normer innad i feltet, hvilket er å imøtekomme nasjonale reguleringer og sikre en bærekraftig aktivitet på norsk sokkel.

Det er hovedsakelig tre mekanismer for isomorfisk endring, utformet av DiMaggio og Powell (DiMaggio & Powell, 1983, s. 150-153). Organisasjoner innen samme felt kan bli likere hverandre som følge av *tvungen isomorfisme*, hvilket utvikles gjennom politisk påvirkning, regulative rammebetingelser og legitimering. Feltet virker strukturerende på organisasjoners atferd gjennom formelt og uformelt press fra tilhørende organisasjoner og samfunn, der organisasjonen oppnår legitimitet ved å aktivt anvende de institusjonaliserte normer og forventninger. *Imiterende isomorfisme* er et resultat av organisasjonens reaksjon på usikkerhet. Organisasjoner innen samme felt reagerer ved å inkorporere tilhørende organisasjoners fremgangsrike strategier for å håndtere ustabilitet, og legitimeres gjennom homogeniserende prosesser (Zetterquist et al., 2014, s. 254). Avslutningsvis vektlegger *normativ isomorfisme* viktigheten profesjonalisering har på organisasjonsendring. Økende

profesjonalisering av bransjer resulterer i isomorfisme ved å generere homogene utdanningsforløp med tilhørende like informasjonsutvekslinger.

Teorien er spesielt relevant for besvarelse av oppgaven, nettopp fordi isomorfisme setter søkelyset på hvorledes feltet utgjør en sentral rolle for organisasjoners investering i grønn strategi for bærekraftig aktivitet. I likhet med nyinstitusjonell teori argumenteres det for at organisasjoners bakgrunn for endring er et resultat av selskapets legitimeringsarbeid i henhold til feltets- og samfunnets forventninger. Norges fremste oljeselskaper er således avhengig av å aktivt og bevisst anvende de rasjonaliserte institusjonelle mytene i feltet og samfunnet for å legitimere selskapet, hvilket realiseres gjennom implementering og promotering av konkrete bærekraftstiltak.

2.3 Tilpasningsstrategier

Karen O'Brien sitt bidrag om tilpasningsstrategier er relevant for å forstå organisasjoners bakgrunn for implementering av grønn strategi. Med utgangspunkt i Scotts definisjon av organisasjon som sosialt system med tilhørende tilpasningsdyktighet, tydeliggjør O'Brien viktigheten av hvorledes tilpasningsdyktigheten realiseres. Det bidrar til å forklare selskapenes bakgrunn og intensjoner for implementeringen. En kan kartlegge tilpasningsstrategiene langs et kontinuum, bestående av; en *passiv tilpasningsstrategi* som innebefatter organisatoriske justeringer som et resultat av offisielle reguleringer eller endrede miljøforhold; en *reaktiv tilpasningsstrategi* som inkluderer iverksetting av formålsrettede handlinger for å respondere på holdninger til- og klimapåvirkning; og en *aktiv tilpasningsstrategi* som illustrerer forhåndsbestemte strategier, med en tilhørende proaktiv politikk bevisst implementert for å redusere sårbarhet og sikre en bærekraftig organisasjonsutvikling (O'Brien, 2021, s. 161-163).

2.4 Definisjoner

2.4.1 Bærekraft

Bærekraftig utvikling ble først omtalt i Brundtland-rapporten (1987), og refererer overordnet til en utvikling som tilfredsstillende dagens behov uten å redusere eller ødelegge mulighetene for at neste generasjoner har mulighet til å dekke sine behov (FN-Sambandet, 2021).

Bærekraftig utvikling representerer tre dimensjoner bestående av økonomi, sosiale forhold og klima og miljø. Den sistnevnte dimensjonen tar for seg klimaendringer som følge av menneskelig aktivitet, herved blir olje- og gasssektoren identifisert som en av de fremste produsenter av klimagassutslipp. Utviklingsområdet «klima og miljø» illustreres følgelig i UNs bærekraftsmål nummer 13 "stoppe klimaendringene", og UNs rammekonvensjoner anses som verdens viktigste globale forum for meningsutveksling om tiltak knyttet til miljø og klima. UNs panel hevder at klimaendringene må stoppes for å sikre en bærekraftig utvikling, der de kommende generasjoner har lik mulighet til å dekke sine behov. Delmålet 13.3 poengterer at institusjoners evne til å adaptere, redusere klimagassutslipp og bevisstgjøre klimaendringene utgjør en viktig forutsetning for at bærekraftsmålet blir møtt (FN-Sambandet, 2022). Det vil dermed si at olje- og gasselskapers evne til å redusere konsekvensene av klimaendringer ved å implementere grønne strategier for utslippsreduksjon og fornybar energi er svært sentralt for den globale bærekraftige utviklingen. Olje- og gasssektorens implementering av grønn strategi kan dermed være avgjørende for å forhindre at den globale temperaturen overstiger 1.5 grader celsius.

2.5 Bedrifter

1. Equinor

Equinor, tidligere kjent som Statoil (1972), utgjør Norges ledende aktør innen oljeindustrien. Equinor var det første norske selskapet med delegert operatøransvar for produksjon av olje og naturgass innen ett feltområde, ved navn Gullfaks i Nordsjøen (1981) (Ryggvik, Tollaksen & Smith-Solbakken, 2021). Selskapet valgte å fusjonere seg med olje- og gass selskapet Norsk Hydro ASA i 2007, og sammen berettiget Statoil (StatoilHydro) seg en sentral rolle som en av Norges største produsenter og leverandører av olje og gass på det globale markedet. Ambisjonen om å bli verdens mest karboneffektive produsenter av olje og gass resulterte følgelig i et strategisk navnebytte til Equinor i 2018 (Bach & Hopland, 2018). Navnebyttet ble vedtatt av Generalforsamlingen med den hensikt å reflektere selskapets nye utvikling som energiprodusenter. For å møte behovet for økt energiproduksjon og negativ klimapåvirkning, har Equinor valgt å satse på fornybare energikilder, derav hovedsakelig vindkraft og solkraft.

Equinor står oppnevnt som Norges fremste produsent av olje og gass. Selskapet står ansvarlig for hele 70 % av olje- og gassproduksjonen på norsk sokkel, med et daglig produksjonstall på 2.07 millioner fat olje (Equinor, u. å.) og omsetning på 33.66 milliarder dollar i 2021 (Hovland, 2021). Equinor internasjonal virksomhet i om lag 30 land, i de viktigste olje- og gassprovinsene i verden. Ergo står selskapet som en sentral produsent og leverandør av olje, gass og energi på verdensbasis, med en årlig transport av 100 millioner tonn råolje (Equinor, u. å.). Det utgjør til sammen en energiforsyning til totalt 170 millioner mennesker, og der selskapets fornybare energikilder leveres til henimot 650,000 husstander i Storbritannia. Med ambisjonen om å bli verdens mest karboneffektive olje- og gass produsent, kan Equinor kun vise til en produksjon av 0.15% fornybar energi i 2021 (Brenna, 2022).

Equinor har en detaljert fremtidsplan for å møte behovet om fornybar energi og negativ klimapåvirkning. I samarbeid med Climate Initiative Norway (CIN) har Equinor formulert et overordnet mål om å redusere klimagassutslippene fra egne felt med nærmere 40% innen 2030. Ifølge Equinor krever en ønsket reduksjon av klimagassutslipp en halvering av CO₂-intensiteten per oljefat, fra gjennomsnittlig 17kg til 8kg CO₂ per fat (Equinor, 2018). I henhold til Equinor sin klima-ambisjonstabell er det overordnede målet Net-Zero i Norge innen 2050, som følgelig omfatter både produksjon av- og selskapets forbruk av energi

(Equinor, 2022). Tiltaksplanen til Equinor kjennetegnes av investeringer i nye energikilder og karbonfangst. Selskapet har en ambisjon om å bli en av verdens fremste innen havvind ved å utnytte egne offshoreerfaringer for optimal energiproduksjon. Karbonfangst-, utnyttelse- og lagring (CCS) utgjør et av Equinor mest sentrale teknologiske verktøy for realisering av utslippsreduksjonsmålet innen 2050, der selskapet gjennom samtlige prosjekter lagrer karbon under havbunnen (Equinor, u. å.).

2. Aker BP

Aker BP er Norges nest største oljeselskap, med totalt 135 lisenser på norsk sokkel. Lisensene inkluderer de områdene hvor selskapet både er operatører og rettighetshavere. Aker BPs etablering (2016) var et resultat av en fusjon mellom Det norske oljeselskap (Det norske) og BP, der Aker ASA står med størst eierandel på 37,14%, BP (27.85%) og andre aksjonærer (35,01%) (Aker BP, u. å.). I 2021 ble det fremlagt at Aker BP kjøper den svenske olje- og gassvirksomheten til Lundin i en avtale verdt om lag 125 milliarder kroner, og er med dette Norges nest største virksomhet innen olje- og gass produksjon (Brunborg, Bøhren, Nilsen & Hovland, 2021). For å møte det økende energibehovet har selskapet formulert en overordnet ambisjonen om å være en av de fremste leverandører innen ren olje og naturgass på markedet, underbygget av strategien om bærekraftig energiskifte. Strategien inkluderer reduksjon av utslipp fra egen aktivitet, samt støtte den teknologiske utviklingen innen grønne løsninger.

Som Norges nest største oljeselskap har Aker BP et daglig produksjonstall på 223,1 tusen fat olje (Aker BP, 2020), med en tilsvarende omsetning på 828 millioner dollar (Teigen, 2021). Selskapet hadde i 2020 et gjennomsnittlig driftsresultat på 278 milliarder dollar per kvartal, og administrerende direktør Karl J. Hersvik meddelte at Aker BPs økonomiske stilling aldri har vært bedre (Teigen, 2021). Det totale nettooverskuddet lå på 3.2 milliarder kroner (2021), med en kraftig økning til hele 78.8 dollar per oljefat i fjerde kvartal samme år (Mullis, 2022).

Aker BPs klimastrategi har som hensikt å møte det økte energibehovet i verden på en bærekraftig og hensiktsmessig måte etter selskapets overordnede mål. Hersvik formidler at satsing på fornybar energi ikke anses som kompatibel med selskapets kapitalstruktur eller forretningsmodell (Ripegut, 2020). Aker BPs overordnet mål for negativ klimapåvirkning er

en 50% reduksjon av co2-utslipp på norsk sokkel innen 2030 og nærmere nullutslipp innen 2050 (Aker BP, u. å.). Aker Horizons' 2025-ambisjoner skal sikre at målene blir møtt. Ambisjonene inkluderer at Aker BP skal investere nærmere 100 milliarder kroner i utvikling av grønn teknologi for å sikre en mer bærekraftig aktivitet på norsk sokkel, samt et årlig utslippskutt på om lag 25 millioner tonn co2. Aker BPs rapporterte til CDP (Carbon Disclosure Project) i 2020 at selskapets totale co2-utslipp tilknyttet egen olje- og gassproduksjon viste en reduksjon på 77,650 tonn co2, som illustrerer en 2.1% årlig reduksjon (Aker BP, 2020, s. 43). Følgelig rapporterte selskapet en co2-intensitet på 4.5 kg per oljefat, og møter dermed klimastrategiens mål om under 5kg co2 per oljefat (CDP & Aker BP, 2021, s. 45).

3. Vår Energi

Vår Energi er Norges tredje største produsent av olje og gass, med 136 lisenser på norsk sokkel. Selskapet er operatører på samtlige petroleumsfelter i Norskehavet, Barentshavet og Nordsjøen, der gass-produksjon (NGL) står for 37% av selskapets aktivitet (Ånestad, 2022). I 2018 bestemte Eni International BV og oppkjøpsfondet HitecVision å fusjonere Eni Norge AS og Point Resources Holding AS (eid av HitecVision) til selskapet Vår Energi (Vår Energi, u. å.). Eierandelen er fordelt mellom HitecVision med 30.4% og Eni International BV med 69.6% (Tollaksen & Smith-Solbakken, 2022). Navnevalget Vår Energi har som hensikt å symbolisere en ny begynnelse- og generasjon innen produksjon av olje- og gass i Norge. Selskapets strategi for å møte det økte energibehovet er å sikre langsiktig verdiskapning ved hjelp av co2-effektiv aktivitet på norsk sokkel, samt forlenge levetiden til allerede eksisterende petroleumsfelter (Vår Energi, u. å.).

Vår Energi sine produksjonstall viser en stabil økning siden selskapets oppstart i 2018, fra et daglig produksjonstall på 170 tusen oljefat (2018) til 247 tusen oljefat (2021) (Vår Energi, u. å.) og en omsetning på 6.07 milliarder dollar i 2021 (Hovland, 2022). Selskapet viser til et høyere produksjonstall enn Aker BP i 2022. Derimot er Vår Energi børsnotert til om lag 70 til 79 milliarder kroner, som tilsvarer en forskjell på rundt 30 milliarder kroner (Bøe, Ghaderi, Grøndal & Svendsen, 2022). Som følge av økte olje- og gasspriser i starten av 2022 har selskapets omsetning per kvartal økt fra 799 millioner til 2.27 milliarder, og viser til rekordresultater ifølge Vår Energi-sjef Torger Rød (Hovland, 2022). Samme trend er å se for

selskapets pris per oljefat, der selskapet har gått fra 46.3 dollar per fat til om lag 80 dollar per oljefat fra samme kvartal det tidligere året. Rød meddeler at selskapet forventer et økt utbytte i år på rundt 800 millioner dollar, som tilsvarer overkant av 7 milliarder norske kroner. Tallene er i overenstemmelse med selskapets ambisjon om en daglig produksjonsøkning på mer enn 350 tusen oljefat innen 2025.

Vår Energi sin strategi for bærekraftig aktivitet tar utgangspunktet i The 2030 Agenda for Sustainable Development of the United Nations' s bærekraftige utviklingsmål (SDG) (Vår Energi, 2020, s. 7). I årsrapporten (2020) spesifiserer selskapet at UN SDGs mål nummer 13 (Climate Action) vil prioriteres, som herav indikerer at selskapets karbon-effektive aktivitet, samt innovasjon, har som hensikt å bevare klima og redusere klimagassutslipp. Selskapet har et overordnet mål om å redusere 50% av klimagassutslipp (GHG) innen 2030 og nært nullutslipp innen 2050. Reduksjon av utslipp realiseres ved at alle nye utbygginger skal elektrifiseres med fornybar energi fra land, ved å øke energistyringen, redusere uforutsette utslipp og karbonfangst (CCS) (Vår Energi, 2019, s. 32). Vår Energi dokumenterte en reduksjon på 95.914 tonn co₂-utslipp i 2020, som viser til en 33% reduksjon fra 2018 på 347,770 tonn co₂ (Vår Energi, 2020, s. 17). Selskapet kan også vise til en reduksjon av kilo co₂ per oljefat, fra 9.8 kg (2018) til 7 kg (2020) olje per oljefat.

3. Problemstilling

Hva er bakgrunnen for at norske olje- og gasselskaper velger å investere i grønne strategier for en mer bærekraftig aktivitet på norsk sokkel?

Grunnlaget for valgt problemstilling er å belyse de underliggende intensjonene bak selskapenes implementering av grønn strategi. Problemstillingen reflekterer et paradoks med lite kompatible elementer; at landets fremste olje- og gasselskaper ønsker å fremstå som aktive miljøforkjempere, parallelt som de ønsker å øke produksjonen av råvaren med tilhørende størst klimagassutslipp. Forfatteren foretar en analyse av selskapenes strategier for grønnere tall i relasjon til ambisjon. Informasjonen innhentet fra selskapene har som formålet å forklare selskapenes bakgrunn og fremgangsmåte for implementeringen. Det vil følgelig bli

drøftet med utgangspunkt i en nyinstitusjonell linse, hvilket belyser bakgrunnene i relasjon til selskapenes omgivelser. *Hensikten* er å få dypere innsikt om selskapenes egentlige bakgrunn for å ville fremstå som miljøforkjempere samtidig som de satser stort på olje og gass.

4. Metode

4.1 Metodevalg

4.1.1 Kvantitativt metodevalg

Problemstillingen krever innhenting av kvantitativ data, ettersom forskningsområdet tar for seg landets fremste oljeselskaper og deres grønne strategi med tilhørende resultater. For å innhente nødvendig informasjon om selskapenes grønne strategier for bærekraftig utvikling har forfatteren valgt å ta utgangspunktet i foreliggende offentlige materiale i form av dokumenter og årsrapporter, hvilket krever et *kvantitativt metodevalg*. Metodeutvalget vil være basert på sekundær datainnsamling, i all hovedsak bokholderdata. Datainnsamlingen er følgelig basert på to indikatorer, herved selskapets dokumenterte resultater og selskapets ambisjon for bærekraftig aktivitet. Selskapets dokumenterte resultater innebefatter kvantitativ data angående energiforbruk, utslippsreduksjon av drivhusgasser (GHG) og produksjon av fornybar energi. Innhenting av kvantitativ sekundærdata, med utgangspunkt i de to indikatorene, gir meg mulighet til å foreta målinger og analyser vedrørende hvorledes selskapenes dokumenterte resultater oppfyller egne ambisjoner og mål om bærekraftig aktivitet.

4.2 Bakgrunn for valg av indikatorer

Forfatteren har valgt å ta utgangspunkt i indikatorene «selskapets dokumenterte resultater» og «selskapets ambisjoner/mål». Overordnet vil analyse av indikatorene gi informasjon om selskapenes bakgrunn, underliggende intensjoner og interesser for implementering av grønn strategi. En analyse av indikatorene vil belyse om relasjonen mellom ambisjon og resultater er gjensidig, eller om resultatene vil være mer kompatibelt med en annen strategi. Det vil følgelig gi innsikt om de inkorporerte strategiene produserer gunstig resultater i relasjon til selskapenes ønsker, eller om de produserer resultater som faktisk bidrar til bærekraftig utvikling. Gjentatte målinger med samme måleinstrumenter og indikatorer vil produsere overordnet samme resultat, og bidrar derfor med å sikre besvarelsens pålitelighet og validitet.

4.3 Utvalgskriterier

I en Antropocen tid vil organisasjoners inkorporering av grønn strategi utgjøre et sentralt verktøy for å redusere konsekvensene av miljøutfordringer og bidra til bærekraftig utvikling. Besvarelsen tar for seg de tre fremste selskapene innen olje- og gassproduksjon på den norske kontinentalsokkelen. Sektoren produserer betydelig mengder klimagassutslipp. Bakgrunnen for valg av Equinor, Aker BP og Vår Energi er nettopp at implementering av grønn strategi i den svarte sektoren er avgjørende for å sikre en bærekraftig utvikling.

4.4 Metodeoppskrift

Utvelging av enhet: for besvarelse av problemstillingen har jeg tatt for meg de tre fremste selskapene innen olje- og gassproduksjon og leveranse på den norske kontinentalsokkelen. Enhetene blir herved Equinor, Aker BP og Vår Energi.

Utvelging av tekst: det er ønskelig å undersøke selskapenes resultater i relasjon til tilhørende ambisjoner. Selskapenes dokumenter og rapporter om strategi, ambisjoner og resultater for bærekraftig utvikling innehar relevant informasjon for besvarelsen. Dette er dokumentene jeg har valgt å ta utgangspunktet i for analysen:

- **Equinor**
 - *Sustainability Report (2021), (2020) og (2019)*
 - *Equinor Sustainability Data Hub (2021)*
 - *Climate Ambition Overview (2022)*
- **Aker BP**
 - *Sustainability Report (2021) og (2020)*
 - *ESG Rapport (2019)*
 - *Aker BP ASA CDP Climate Change Questionnaire (2021)*
- **Vår Energi**
 - *Sustainability Report (2021), (2020) og (2019)*

Valg av kodeenhet: koding av selskapenes dokumenterte resultater blir i form av tabeller med tilhørende målbare tall om bærekraftig utvikling. Hensikten er å tydeliggjøre resultater og endringstendenser i relasjon til ambisjonsmål. Koding av selskapenes bakgrunn for implementering av grønn strategi være i form av tekst, der formålet er å diskutere

underliggende intensjoner og interesser som virker inn på organisasjonsendringen. Kodingen av dataene vil følgelig bli presentert under kapittel 5.1 til 5.3 og kapittel 6.1 til 6.4.

4.5 Paradigmebetraktninger

Min besvarelse og tolkning av oppgaven er bundet av spesifikke paradigmebetraktninger, som følgelig legger føringer på hvorledes jeg analyserer innhentet data samt presentasjon av resultater. Etersom bærekraft har kommet på dagsordenen, har det etablert seg en dominerende holdning og tenkemåte til vitenskapen om klimaendringer. Overordnet er klimaendringer ansett som et menneskeskapt miljøproblem knyttet til økende utlipp av drivhusgasser (GHG) i atmosfæren, der mennesket utgjør en trussel mot jordens geofysiske prosesser (O'Brien, 2019, s. 41-42). Mine paradigmebetraktninger består av den dominerende holdningen til klima beskrevet og en sosiologisk holdning til hvorledes klimaendringer forstås i relasjon til institusjonelle omgivelser i en Antropocen kontekst. Jeg anser virkelighetsforståelser, verdier og forventninger til atferd som sentrale elementer for relasjonen mellom mennesket og natur, og følgelig hvorledes en håndterer klimautfordringene. Mennesker er refleksive organismer som er i stand til å skape og endre atferdsmønstre etter mytene i de institusjonelle omgivelser (O'Brien, 2019, s. 54). Det innebærer at organisasjoner er i stand til å endre egen aktivitet i henhold til mytene (implisitte og eksplisitte forventninger) knyttet til den dominerende holdning til klimautfordringene. Bærekraftig organisasjonsendring vil derfor bli analysert i henhold til selskapenes tilpasningsdyktighet til de institusjonelle omgivelsene og deres tilnærming til klimaendringene.

5. Analyse

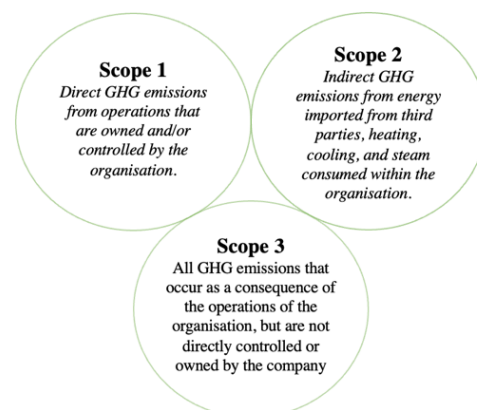
5.1. Equinor

5.1.1 Bidrar Equinor's strategi til en mer bærekraftig verden?

Equinor sin strategi er bygget på konseptet om at høy verdiskapning er kompatibelt med lav produksjon av karbon. Hensikten med strategien er å levere langsiktig verdiskapning i henhold til målene formulert i Parisavtalen samt United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC Sustainable Development Goals (SDG)). Equinor har delt strategien inn i tre hovedkategorier for å konkretisere selskapets prioriteringsområder, bestående av *lave karbontall*, *alltid sikre trygghet* og *høy verdiskapning*. Jeg anser de to førstnevnte som relevant for besvarelsen, og vil følgelig bli presentert i henhold til SDGs.

Selskapets ambisjon om å være fremst innen karbon-effektiv aktivitet understøtter SDG 13, hvilket innebærer to elementer; klimarisiko og motstandskraft, og klimapolitisk engasjement. Equinor argumenterer for at de tilbyr karboneffektive løsninger med betydelig mindre operasjonelle utslipp enn resten av sektoren, og henviser følgelig til selskapets investering i Hywind Tampen (havvind) og Northen Lights Project (karbonfangst - CCS). Slik inkorporerer selskapet klimarisiko i deres strategi, samtidig som ambisjonen om mest mulig karboneffektiv aktivitet gjør dem motstandsdyktige. Selskapets fokus på klimapolitisk engasjement er spesielt sentralt etter SDG 13, nettopp fordi håndtering- og reduksjon av klimakrisen avhenger av tett internasjonalt samarbeid. Selskapets klimapolitiske engasjement gjenspeiles videre i de nevnte prosjekter Equinor har inngått i, med det formål om å produsere renere energi og redusere egen klimapåvirkning.

For å møte energibehovet og sikre reduksjon av GHG-intensiteten har Equinor valgt å investere i fornybar energi og dermed implementert lavkarbon-løsning for produksjon i henhold til SDG 7. Det inkluderer implementering av karbonfangst (CCS), havvind og elektrifisering av drivstoff brukt i produksjonen (Equinor, 2022). En skiller hovedsakelig GHG inn i tre *scopes* for å spesifisere hvor i verdikjeden drivhusgassene kommer fra, og slik kartlegge hvor en kan oppnå høyest karboneffektivitet.

Tabell 1. Informasjon hentet fra Carbontrust.com

Prioriteringsområdet *alltid sikre trygghet* underbygger SDG 14, og reflekterer behovet for å beskytte miljøet og redusere hav- og luftutslipp. I 2020 dokumenterte Equinor et betydelig utslipp av NO_x (nitrogenoksid) på 36 tusen tonn. På den andre siden argumenterer Equinor for at trygg og klimavennlig aktivitet er essensiell for selskapets mulighet til å sikre langsiktig verdiskapning. Equinor ønsker å bidra til bærekraftig utvikling ved å navigere og kontrollere selskapets luftforurensning og uforutsette utslipp. Dette realiseres gjennom selskapets forpliktelser til Parisavtalen og UNCC samt nasjonale reguleringer.

5.1.2 Tilsvarer Equinor's produksjonstall er mer bærekraftig aktivitet på norsk sokkel etter implementering av grønn strategi?

Imøtekommelse av Parisavtalens ambisjoner og UNCCs SDGs er avhengig av en betydelig reduksjon av GHG og en tilsvarende økt produksjon av fornybar energi for å møte målet om net-zero innen 2050. Fra 2030 er Equinor nødt til å kutte i overkant av 5 millioner tonn Co₂, tilsvarende 10% av det nasjonale utslippet. En overgang til fornybar energi og økt karbon-effektivitet er derfor blitt et spesielt viktig mål for Equinor, nettopp for å kunne være ledende innen ren energi.

Indicators	Boundaries	Units	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Oil and gas production	Operational control	mboe	1 115	1 106	1 055	1 077	1 099	1 030
Renewable energy production	Equity basis	GWh	1562	1 662	1 754	1 251	830	423
Energy consumption	Operational control	TWh	59	65	70	71	70	73
Renewable installed capacity	Operational control	GW	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8	0,3
Scope 1 GHG emissions	Operational control	million tonnes CO ₂ e	12	13,3	14,7	14,9	15,4	15,4
Scope 2 GHG emissions (market based)	Operational control	million tonnes CO ₂ e	2,7	2,5	2,9	3	2,8	2,6
Scope 3 GHG emissions (use of sold products)	Equity basis	million tonnes CO ₂ e	249	250	247	252	250	239
Upstream CO ₂ emissions intensity	Equity basis	kg CO ₂ per barrel of oil equivalent (boe)	8,8	9,2	10,7	10,3	10,4	13

Tabell 2. Tall hentet fra Equinor Sustainability Data Hub (2021) og fra Equinor Sustainability Report (2021), (2020) og (2019).

Equinor kan vise til en bestemt produksjonsøkning av fornybar energi på 1.239 GWh fra 2016 til 2020, derimot med en liten nedgang i 2021. Fornybar energi stod for 4% av selskapets energiproduksjon i 2020, hovedsakelig fra offshore vind fra Hywind Tampen Project (Equinor, 2020, s. 25-26). Overordnet bruker Equinor mindre energi enn tidligere år (2016) med en differanse på 14 TWh (2021). Selskapet kan vise en karbonfangst (CCS) på 1.1 millioner tonn Co₂ i 2020 fra Northen Lights Project i Norge. Det har bidratt til å redusere Equinor's GHG Scope 1 operasjonelle utslipp fra 15.4 (2016) til 12 millioner tonn

Co2 (2020). Det inkluderer følgelig en reduksjon av upstream co2-intensitet fra 13kg (2016) til selskapets ambisjon på 8.8kg per oljefat. Tallene for bærekraftig utvikling må derimot sees i relasjon til selskapenes økende produksjon og utslipp.

I 2020 dokumenterte Equinor et utslipp på i overkant 250 million tonn Co2, der maritime utslipp står for 4.8 millioner tonn (Equinor, 2020, s. 5). Tallet reflekterer både en økning av olje- og gass produksjon, samt en økning av utslipp tilknyttet bruken av olje (GHG Scope 3). Equinor har dokumentert en kontinuerlig jevn økning av produksjon fra 1.030 millioner oljefat (2016) til 1.115 millioner oljefat i 2021 (Equinor, 2021). Større produksjon og salg av olje og gass har medført en tilhørende økning av GHG Scope 3 utslipp på hele 10 millioner tonn Co2 fra 2016 til 2021 (Equinor, 2021). I tillegg til økt utslipp tilknyttet produksjon, dokumenterer Equinor at selskapets kapasitet for produksjon av fornybar energi er stillestående på 0.75 GW. En stabil, men stillestående trend, kan tolkes som en passiv tilnærming ettersom selskapet har formulert et mål på om lag 2-6 GW innen 2026. Samme trend speiles i CCS produksjonen på 1.1 millioner tonn, som er langt fra ambisjonen om 10-15 millioner tonn innen 2035.

Selv etter implementering av grønn strategi for bærekraftig aktivitet på norsk sokkel, viser Equinor til et økt utslipp av drivhusgasser i 2021 enn tidligere år. Samtidig har ambisjonsnivået forblitt det samme siden 2019, hvilket illustrerer passive tendenser. Økt utslipp bidrar til større menneskeskapte klimautfordringer i en Antropocen tid. Bakgrunnen for implementeringen blir dermed relevant å undersøke nærmere.

5. 1. 3 Equinor's bakgrunn for implementering av grønn strategi

Equinor's Sustainability Report spesifiserer fem bakgrunner for implementering av grønn strategi, hvilket er marked, politikk og reguleringer, omdømme, teknologi og fysiske endringer. De tre førstnevnte er av relevans for besvarelsen.

Den direkte effekten av klimarelaterte risikoer illustreres gjennom endringer av behov og etterspørsel av olje og gass i *markedet*. UNCC publiserte The Production Gap Report (2021) som argumenterte for at etterspørsel etter olje vil nærmest dobles innen 2030, og at reduksjonen av GHG blir desto viktigere å realisere for å imøtekomme Parisavtalens ambisjoner (United Nations, 2021). Equinor meddeler at selskapets økende investering i fornybar energi og karbonfangst er avgjørende for selskapets konkurransedyktighet i markedet. Videre nevner Equinor *politikk og reguleringer* som en bakgrunn for implementering av grønn strategi, også kjent som direkte regulering av operasjonell lisens. Norge tilsluttet seg Parisavtalens ambisjoner om 50% utslippsreduksjon innen 2030 og nærmere nullutslipp innen 2050, hvilket påvirker oljesektorens aktivitet på norsk sokkel. Equinor er pålagt å imøtekomme de nasjonale reguleringer for å beholde operasjonell lisens, hvilket realiseres gjennom implementering av grønn strategi for bærekraftig utvikling. For å møte kravene og reguleringene har Equinor valgt å implementere en intern karbonpris på USD 56 per tonn Co2 (Equinor, 2020, s. 15), EUs utslippstandarder (Hoel & Berntzen, 2018, s. 5) og UNCCs dokumentasjonskrav for utslippsreduksjon. Equinor anser også selskapets *rennommé* som en underliggende bakgrunn for implementering av grønn strategi for bærekraftig utvikling (Equinor, 2020, s. 14). Rapporten vektlegger at selskapet ønsker å være attraktive på markedet, både for investorer, shareholders og for nye talenter hovedsakelig.

Fra et nyinstitusjonelt perspektiv er bakgrunnene et resultat av selskapets behov for å tilpasse seg de institusjonelle omgivelsene og legitimere egen virksomhet. Equinor, som sosialt system, foretar kontinuerlige strategiske beslutninger for å sikre selskapets konkurransedyktighet i henhold til markedets etterspørsel etter olje og fornybar energi. Implementering av grønn strategi er kun et resultat av selskapets evne til å tilpasse seg endringstendenser, altså politiske reguleringer, i omgivelsene. Samtidig reflekterer reguleringene institusjonelle regler for ønsket atferd, handlingsoppskrifter og legitimeringsgrunnlag (Meyer & Rowan, 1977, s. 349). Equinor's overholdelse av UNCC og

Parisavtalen, samt klima-vennlige reguleringer i samfunnet, gir selskapet et strategisk fortrinn ved en konfrontasjon i de institusjonelle omgivelsene og utgjør sentrale verktøy for legitimering av selskapet som grønne. Det resulterer i at Equinor, som Norges fremste produsenter av olje, bygger opp et formålsrettet rennømmé og fremstår dermed som engasjerte aktører i kampen mot klimautfordringene. Selskapets omdømme utad er ergo sentralt for legitimeringsprosessen. Implementering av grønn strategi er dermed en strategisk beslutning for å sikre Equinor's overlevelse.

5.2 Aker BP

5.2.1 Har Aker BPs svarte interesser blitt grønnere?

Aker BPs anerkjenner at selskapets GHG utslipp er nødt til å halveres i løpet av de 10 neste årene for å møte målene fastsatt i Parisavtalen, UNCCs SDGs og Global Reporting Initiative (GRI). Offshore kraftproduksjon står for 80% av selskapets GHG utslipp (Aker BP, 2019, s. 4-7). Strategien har som hensikt å sikre forsyning av operasjonsfeltene med elektrisk energi fra land, karboneffektiv drift og en effektiv reduksjon av utslipp per oljefat. Slik vil selskapet redusere kraftproduksjonens GHG-utslipp, oppnå verdiskapning, samt møte bærekraftsmålene. I likhet med Equinor har Aker BP tatt utgangspunktet i SDG 7, 13 og 14 for realisering av strategiens ambisjoner.

Ifølge *Aker BP ESG Rapport (2019)* tar SDG 7 og 13 for seg samme strategiske ambisjoner bestående av: produsere olje og gass med net-utslipp på under 5kg co2 per oljefat; og følgelig vil de forsyne tre plattformer med hydroelektrisk energi fra land; og iverksetting av en intern regulering med hensikt å sikre oppkjøp av energi-effektiv og lavutslipp utstyr for produksjon (Aker BP, 2019, s. 5). Operasjonsfeltet Valhall er allerede forsynt med hydroelektrisk energi fra land, og implementering av karbon-effektive løsninger (Joule-Thomson-ventil) på operasjonsfeltet Skarv har resultert en årlig CO2-reduksjon på 5 400 tonn. Samtidig er Aker BP et av selskapene i Norge med desidert lavest utslipp per oljefat (4.5kg/ Co2 boe), hvilket er under 1/3 av den globale industriens utslipp gjennomsnitt (Aker BP, 2020, s. 5-6).

SDG 14 viser til strategiens ambisjoner om å kartlegge verdikjedens klimapåvirkning og videre arbeide med å unngå, minimere og redusere tilhørende hav- og luftutslipp. Aker BP utgjør en av grunnleggerne av Centre for the Fourth Industrial Revolution Norway (C4IR), med det formål å investere i ny teknologi for å bevare havmiljøet og samtidig bidra til å redusere miljøfotavtrykket til oljeindustrien (Aker BP, 2019, s. 13). Slik sikres en kontinuerlig reduksjon av offshore kraftproduksjonen, selskapets største utslippskilde (80%). Det reflekteres i Aker BPs oppnåelse av karakter B av CDP (Carbon Disclosure Project) for selskapets miljøprestasjoner siden 2019 (Aker BP, 2020, s. 39).

5.2.2 Tilsvarende Aker BPs produksjonstill en mer bærekraftig aktivitet på norsk sokkel etter implementering av grønn strategi?

Aker BP følger ISO 14001 retningslinjer og arbeider systematisk for å sikre en realisering av SDGs- og Parisavtalens ambisjoner om en 50% utslippsreduksjon innen 2030, og nært nullutslipp innen 2050.

Indicators	Units	2021	2020	2019	2018	2017
Total energy consumption from non-renewable sources	GJ	13 565 947	13 665 790	13 824 322	13 860 062	14 448 815
Direct GHG Emissions (Scope 1) - all emissions	Tonns CO2e	852 129	843 600	897 478	891 350	913 796
Indirect GHG Emissions (Scope 2)	Tonns CO2e	81 408	97 024	89 627		
Total GHG Emissions (Scope 3)	Tonns CO2e	285 981	223 533			
Co2 Emissions Intensity	kg CO2/boe	4,8	4,5	6,9	7	7,2
Reduction of CO2 Emissions	Tonns CO2e	22 738	77 650	22 587	2 238	16 000

Tabell 3. Tall hentet fra Aker BPs Sustainability Reports (2017-2021).

Aker BP viser en konstant reduksjon av ikke-fornybart energiforbruk, hvilket tilsvarende 882 868 (GJ) fra 2017 til 2021. Dette er hovedsakelig grunnet selskapets implementering av klimareduserende tiltak, digitalisering med økt energieffektivitet (Digital Oilfield) på Alvheim- og Skarv-feltet. En sikring av operasjonell energieffektivitet gjennom digitalisering av prosessen på feltene har resultert i en reduksjon av 23 000 tonn CO2e (2021). Det vises følgelig i en overordnet nedgang av direkte GHG utslipp (Scope 1) fra produksjonen, en differanse på totalt 61 667 tonn CO2e fra 2017 til 2021. Selskapet hadde derimot størst utslippsreduksjon fra 2019 til 2020, ettersom Aker BP meddelte at bærekraft ble først satt på selskapets dagsorden og implementert som formålsrettet strategi i 2019 (Aker BP, 2019, s. 6). Samme år endret Aker BP ambisjon om CO2-intensiteten, skjønt deres tidligere ambisjon om

8kg/ CO₂ per oljefat ble realisert. Det nye ambisjonsnivået på under 5kg/CO₂ per oljefat ble møtt i 2020, året etter ambisjonen ble formulert.

Selv med en implementering av klimareduserende tiltak, har selskapets utslipp knyttet til operasjonell produksjon og salg av produkter økt fra 2020. Det førstnevnte skyldes en økning av produksjon, drilling og leting etter olje i 2020, der produksjon står for hele 818 097 tonn CO₂-utslipp (CDP & Aker BP, 2021, s. 65-69). Dette har resultert i et økt salg av produkter som følge av økt produksjon, hvilket viser en differanse på 62 448 tonn CO₂ fra 2020 til 2021. Selv med en tilhørende økning av CO₂-intensitet per oljefat på 0.3 kg/CO₂, har Aker BP nådd ambisjonen om en CO₂-intensitet på under 5kg per fat olje.

Enda Aker BP viser til økt utslipp av klimagasser, har selskapet desidert lavest CO₂-intensitet i sammenlikning til Equinor og Vår Energi. I tillegg viser Aker BP en mer aktiv tilnærming til bærekraftig endring, ettersom selskapet tilpasser og øker ambisjonsnivået om CO₂ per oljefat etter evne. Derimot viser selskapet til en økning av produksjon og utslipp kan derfor ikke anses som vesentlige aktører innen bærekraftig endring.

5.2.3 Aker BPs bakgrunn for implementering av grønn strategi

Aker BPs bakgrunn for implementering av grønn strategi skyldes to komponenter, bestående av stakeholders og forventninger til selskapets utvikling (Aker BP, 2020, s. 14-15).

Stakeholders viser til leverandører, investorer, statens reguleringer av oljesektoren, samt Aker BPs medlemskap av ikke-statlige miljøorganisasjoner (O4IR, CDP og Petroleum Act). Slike aktører setter press og føringer på hvorledes Aker BP skal operere som oljeselskap, og følgelig på hvorledes selskapet skal forholde seg til klimautfordringene. Selskapet poengterer tydelig at de nasjonale reguleringene for implementering av miljøtiltak utgjør den mest sentrale av stakeholders (Aker BP, 2021, s. 16). Aker BP er pålagt å imøtekomme reguleringene for å beholde den operasjonelle lisensen, hvis ikke vil selskapet miste betydelig konkurransedyktighet i markedet og det vil true selskapets overlevelse. Deres implementering av grønn strategi må derfor sees i lys av deres ønske om å beholde selskapets operasjonelle lisens. Aker BP anser også stakeholders og samfunnets forventninger som drivende faktorer for implementering av strategien. Selskapet tydeliggjør at imøtekommelse av samfunnsmessige forventninger, slik som lav klimapåvirkning, realisering av

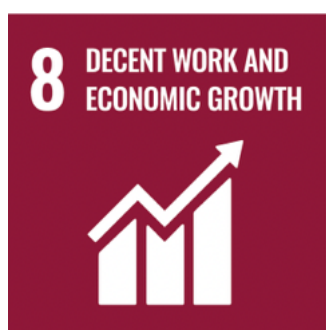
karbonreduksjon og klima management, utgjør et sentralt verktøy for at Aker BP får bevare oljelisensen. Rapporten poengterer at forventninger fra stakeholder også virker styrende, der sponsorer og leverandører begynner å sette krav til selskapenes klimapåvirkning og holdning til konsekvensene av den. For å tilfredsstille kravene fra slike stakeholders, er det derfor sentralt å implementere en grønn strategi som overholder Parisavtalens- og UNCCs bærekraftsmål. Aker BPs bakgrunn for formulering og implementering av grønn strategi speiler stakeholders interesser og samfunnets forventninger.

Fra et nyinstitusjonelt perspektiv er både stakeholders og samfunnets forventninger til Aker BP en refleksjon av myter i selskapets institusjonelle og funksjonelle omgivelser. Aker BPs stakeholders utgjør sentrale aktører for selskapets overlevelse, og det er derfor spesielt viktig å imøtekomme deres holdninger og forventninger til Aker BP som oljeselskap. Stakeholders holdninger til klimautfordringene er et resultat av samfunnets reaksjoner, normer og forventninger til situasjonen. De institusjonaliserte mytene illustrerer behovet for ansvarliggjøring av oljeselskaper, der Aker BP er nødt til å imøtekomme stakeholders og myter for å rettferdiggjøre egen virksomhet. Legitimeringsarbeid blir dermed et viktig verktøy for selskapets overlevelse, og realiseres ved at Aker BP implementerer stakeholders- og samfunnets holdninger, forventninger og normer (institusjonaliserte myter) ved å implementere en grønn strategi. Utarbeidelse av en grønn strategi og gjennomføring av bærekraftige og karboneffektive løsninger kan derfor tolkes som selskapets tilpasningsdyktighet til samfunnets institusjonaliserte myter og til stakeholders forventninger. Bakgrunnen for implementering av grønn strategi er legitimering av selskapets virksomhet ved å realisere de institusjonaliserte mytene i omgivelsene.

5.3 Vår Energi

5.3.1 Er Vår Energi's omdømme grønnere enn resultatene?

Vår Energi anser implementering av grønn strategi som nødvendig for å sikre en langsiktig og bærekraftig verdiskapning. Etterspørsel og bruk av olje vil ifølge IEA (International Energy Agency) øke de kommende årene (IEA, 2021, s. 7-11) og Vår Energi ønsker å utgjøre sektorens mest karbon-effektive produsent. Ifølge *Sustainability Report (2019-2021)* vil realisering av strategiens ambisjoner forekomme i henhold til Parisavtalens målsettinger og UNCCs SDGs 8, 13 og 17, hvilket rapporteres etter TCFDs (Task Force on Climate related Financial Disclosures) standarder for klima insentiver. Ettersom GHG Scope 3 utslipp står for hele 82% av selskapets totale klimagassutslipp, vil selskapets strategi legge spesielt vekt på utvikling av insentiver for lavkarbonløsninger med hensikt å minimere effekten av olje- og gassforbruket. Hensikten bak implementering av klimareduserende insentiver er nettopp å bli sektorens beste innen ESG (Environment, Social & Governance) i alle ledd i verdikjeden (Vår Energi, 2021, s. 8). SDG 13 og 17 er mest relevant for besvarelsen.

Bilder hentet fra FN.no

Vår Energi har formulert en bindende Sustainability Policy internt med hensikt å sikre en realisering av strategiens ambisjoner i henhold til SDGs og Parisavtalen. Ambisjonen om å møte SDG 13 innebærer en 50% til nær 100% reduksjon av direkte utslipp (Scope 1 & 2) innen 2030, der resterende prosent omfattes av karbonkompensasjonsmekanismer (Vår Energi, 2021, s. 8). Dette skal realiseres ved fornybar elektrifisering av operasjonsfeltet Balder, samt gjennom offshore vindprosjektet Hywind Tampen (10% eierandel). Ettersom Balder står for 66.5% av Scope 1 utslipp, antar Vår Energi at elektrifiseringen vil resultere i en utslippsreduksjon på hele 2 650 000 tonn CO₂ over livsløpet til feltet (Vår Energi, 2020, s. 17). Dette vil være betydelig for at selskapet skal realisere Parisavtalens målsettinger om nært nullutslipp innen 2050 fra alle Scopes.

Vår Energi satser stort på samarbeid (SDG 17) for å imøtekomme strategiens ambisjoner. Selskapets klimareduserende initiativer innebærer følgende inngåelse i Barents Blue Project, i samarbeid med Horisont Energi og Equinor (Vår Energi, 2021, s. 26). Prosjektet tar CO₂ fra egen olje- og gassproduksjon og reinjiserer karbonet direkte under havbunnen (CCS), og gir følgende støtte til Norwegian CCS Research Centre (NCCS) (Vår Energi, 2021, s. 64). For å møte dagens energibehov og krav om klimareduserende endringer, har Vår Energi som nevnt satset på avkarbonisering av Norskehavet i samarbeid med Hywind Tampen. Slike samarbeid resulterer i at selskapet bidrar til å redusere klimapåvirkningene ved satsing på fornybar energi (havvind), karbonfangst og elektrifisering av operasjonsprosessen. Dette bidrar følgende til å minimere virkning av olje- og gassforbruk (Scope 3).

5.3.2 Tilsvarende Vår Energi sine produksjonstall en mer bærekraftig aktivitet på norsk sokkel etter implementering av grønn strategi?

I likhet med Aker BP, tar Vår Energi i bruk ISO 14001 som retningslinjer for formålsrettet arbeid for å best mulig imøtekomme Parisavtalen og SDGs nevnt.

Indicators	Boundaries	Units	2021	2020	2019
Scope 1 GHG Emissions	Operational control	Tonnes CO ₂ eq	195 281	201 860	299 627
Scope 2 GHG Emissions (market based)	Operational control	Tonnes CO ₂ eq	171 539	169 338	141 228
Scope 3 GHG Emissions (sold products)	Equity basis	Tonnes CO ₂ eq	33 421 944	36 844 705	34 686 566
CO ₂ emission intensity Operated Assets	Operational control	Kg CO ₂ per boe	8,7	8,5	9,8
Fuel consumption from non-renewable sources	Total fuel consumption from non-renewable sources	GJ	1 899 118	2 650 029	4 045 008

Tabell 4. Tall hentet fra Vår Energi Sustainability Report (2021), (2020) og (2019).

Vår Energi viser en kontinuerlig nedgang i Scope 1 utslipp, med en tilhørende differanse på hele 104 346 tonn Co₂eq. Nedgangen på 6 600 tonn CO₂ fra 2020 til 2021 (7%) skyldes hovedsakelig selskapets reduksjon av utslipp tilknyttet operasjonell *fakling* (brenning av gass tilknyttet oljeproduksjonen). Det skyldes følgende selskapets investering i fornybar elektrifisering av operasjonsfeltet Balder (65% av Scope 1 utslippene), og en økende elektrifisering av Ringhorn WHP (19.6 % av Scope 1 utslippene) og Jotun FPSO (Vår Energi, 2021, s. 21-22). Etter operasjonell elektrifisering og investering i fornybar energi gjennom Hywind Tampen, har selskapets totale energiforbruk fra ikke-fornybare kilder blitt betydelig

reduisert. En positiv differanse på 2 145 890 GJ (gigajoule) fra 2019 til 2021, og en nedgang på om lag 730 000 GJ (2020-2021) tilsvarende en differanse 28% (Vår Energi, 2021, s. 28). Ettersom Både Balder og Ringhorn elektrifiseres, er selskapet på god vei til å nå ambisjonen om nær null-utslipp fra operasjonsfeltene innen 2030.

Selv med en nedgang i direkte utslipp tilknyttet operasjonell virksomhet (Scope 1), har selskapets CO₂-intensitet økt med 0.2 kg per oljefat fra 2020 til 2021 grunnet lavere produksjonstall i 2021. Det har følgelig medført en reduksjon av utslipp tilknyttet salg og bruk av olje på 3 422 761 tonn CO₂eq. Derimot er ikke reduksjonen en trend hos Vår Energi, ettersom tall fra 2019 til 2021 viser tydelige svingninger, der 2020 har om lag 2-3 tusen tonn mer CO₂. I tillegg viser tabellen en økende Scope 2 utslippstendens, der indirekte utslipp tilknyttet virksomheten viser en negativ differanse på 30 311 tonn CO₂eq fra 2019 til 2021. Selv om selskapet meddeler i rapportene at de stiller strenge miljøkrav til at tredje parter (Scope 2), har indirekte utslipp til produksjon av olje og gass økt i samme tidsperiode produksjonen har gått ned.

Selskapets største utslippskilde er fra olje- og gassforbruk med 82%, derimot viser ikke Vår Energi en kontinuerlig nedgang av CO₂ knyttet til Scope 3. Videre, selv om selskapet har mindre direkte utslipp fra operasjonell aktivitet, har både Scope 2 utslipp og CO₂-intensiteten økt parallelt med mindre produksjon. Dette representerer en passiv tilnærming, ettersom selskapets utslipp øker og gassforbruket ikke går i en bærekraftig retning. Derfor tilsvarer Vår Energi sine produksjonstall ikke nødvendigvis en mer bærekraftig aktivitet.

5.3.2 Vår Energi's bakgrunn for implementering av grønn strategi

Vår Energi introduserer stakeholders som de fremste pådrivere av implementering av grønn strategi for en mer bærekraftig aktivitet på norsk sokkel (Vår Energi, 2019, s. 15). Bærekraftsrapporten (2021) legger spesielt vekt på nasjonale reguleringer og forbrukere som sentrale stakeholders. I likhet med Equinor og Aker BP, er Vår Energi avhengig av å imøtekomme de nasjonale reguleringer for miljøtiltak for å beholde sin operasjonelle lisens på den norske kontinentalsokkel (Vår Energi, 2021, s. 15-17). En sikring av operasjonell lisens ved implementering av grønn strategi bidrar følgelig til å tiltrekke seg leverandører, sponsorer og forbrukere. I en Antropocen tid, med miljø på dagsordenen, er selskapers

tilnærming og håndtering av miljø avgjørende for selskapets overlevelse, ettersom stakeholders velger mer bærekraftige alternativer. Samtidig kommer det frem i samme bærekraftsrapport at selskapets legitimitet og rennommé utgjør en fellesnevner bak alle klimareduserende tiltak de har implementert som en del av strategien. Vår Energi poengterer at risikoen tilknyttet miljøtiltak er verdt å ta, hvis resultatet gjør selskapet mer attraktiv i sektoren, for samfunnet og blant stakeholders (Vår Energi, 2021, s. 70). Implementering av grønn strategi som følge av nasjonale reguleringer og selskapets ønske om å opprettholde en god relasjon til stakeholder, bidrar til å danne et offentlig og sektor-internt rennommé. Et rennommé som proaktive bærekraftsforkjempere er spesielt viktig for selskapets konkurransedyktighet i markedet, og dermed også for ens overlevelse. En implementering av grønn strategi er dermed et resultat av selskapets ønske om å fremstå legitime, hvilket innebærer å tilfredsstille nasjonale reguleringer og stakeholders forventninger til virksomheten.

Med utgangspunkt i et nyinstitusjonell perspektiv kan bakgrunnen for implementering av grønn strategi ses som et ønske om å legitimere selskapet i samfunnet for å sikre egen overlevelse i markedet, i likhet med Aker BP og Equinor. Stakeholders reflekterer ulike interesseområder, derimot deler holdningen om at klimakrisen er et resultat av menneskets egeninteresser og aktivitet. Det er derfor sentralt å inkorporere samme holdning i selskapet, og vise til resultater som understøtter holdningene og interessene til stakeholders. Selskapet er altså avhengig av å anvende de gjeldene mytene i samfunnet for å oppnå legitimitet, også hos stakeholders. I denne settingen ønsker Vår Energi å legitimere virksomheten gjennom implementering og promotering av grønn strategi. Det vil følgelig resultere i at selskapet fremstår som ansvarsfulle produsenter og oppnår et positivt rennommé i markedet og samfunnet. Slik sikrer de selskapets konkurransedyktighet, legitimitet og evne til overlevelse.

6. Resultater og konklusjon

6.1 Norges svarteste selskaper deler samme bakgrunner for implementering for grønn strategi. Er det en tilfeldighet?

I en Antropocen tidsepoke står mennesket som fremste pådriver av klimaendringene, og en bærekraftig utvikling blir desto viktigere for å redusere fremtidige konsekvenser av klimautfordringene. UNs bærekraftsmål 13 formidler at institusjoner utgjør et spesielt viktig verktøy for å redusere, og i beste fall reversere klimaendringene. Det medfører at organisasjoner må forsvare sin virksomhet ved å melde seg på den grønne bølgen. Det at Norges svarteste industri investerer i grønne løsninger for egen produksjon, kan dermed utgjøre en stor forskjell i arbeidet om en bærekraftig fremtid. De utvalgte selskapene har med dette valgt å formulere detaljerte og formålsrettede strategier og tiltak for å imøtekomme Parisavtalen og UNs bærekraftsmål. Hvilket i retur *burde* bidra til å sikre en grønnere aktivitet på norsk sokkel. Analysen av kvantitativ data viser en tydelig trend angående bakgrunnen for implementering av grønne strategier, bestående av selskapets *renommé* og *operasjonell lisens*. Jeg ønsker å drøfte bakgrunnene fra et nyinstitusjonalisert perspektiv, etterfulgt av en belysning av hva bakgrunnene kan skyldes.

Selskapenes institusjonelle omgivelser omfatter spesifikke myter, herved forventninger knyttet til ansvarliggjøring av klimapåvirkninger og bærekraftig endring. Slike myter er sentralt å anvende for å fremstå rasjonelle og oppnå legitimitet hvilket tydeliggjøres ettersom selskapene implementerer grønne strategier og utlyser tilhørende bærekraftsstillinger. Oppnåelse av legitimitet i omgivelsene avhenger også av hvorledes samfunnet oppfatter selskapet som bærekraftsforkjempere. Derfor er selskapets *renommé* en rasjonell bakgrunn for implementering. Derimot utgjør License to operate den grunnleggende bakgrunnen for implementering av grønn strategi, og viser til påføringer fra de tekniske omgivelsene.

Bærekraftsrapportene poengterer at selskapets aktivitet må realisere nasjonale mål (40% innen 2030 og nær net-zero innen 2050) om klimareduserende tiltak for å kunne beholde operasjonell lisens for produksjon av olje- og gass. Hvis selskapene ikke klarer å dokumentere bærekraftige resultater etter implementert grønn strategi, kan selskapene miste linsens. Dette anses som direkte press og påføringer fra selskapenes tekniske omgivelser. Overordnet har en reduksjon i klimagassutslipp og produksjon/bruk av fornybar energi resultert i at selskapene kan dokumentere et lavere CO₂-utslipp per oljefat, og slik sikre

lisens for virksomheten. Konsekvensene av å miste lisensen, grunnet fraværelse av grønn strategi, kan resultere i selskapet mister konkurransedyktighet, renommé og dermed legitimitet. Selskapene er derfor nødt til å inkorporere de institusjonaliserte mytene om å ansvarliggjøre egen virksomhet og bidra til en bærekraftig utvikling. Mytenes organisasjonsoppskrifter og forventninger til oljesektoren har medført at selskapene bevisst investerer i promotering av egne bidrag til den grønne bølgen. Selskapenes tilhørende nettsider eller rapporter tydeliggjør selskapenes bidrag, i form av elektrifisering, produksjon av fornybar energi eller CCS. Selskapene anvender bevisst de institusjonelle mytene, og slik klarer selskapene å konstruere et renommé der de fremstår som grønne. Selv om selskapene er berettiget lisens ved å imøtekomme reguleringer fra de tekniske omgivelser og oppnår legitimitet gjennom konstruert renommé i de institusjonelle omgivelsene, kan de ikke omtales som grønne. Dette kan skyldes selskapenes tilnærming til bærekraft, hvilket vil være relevant å drøfte videre.

Overordnet kan ikke oljesektoren omtales som pådrivere av en bærekraftig endring, derimot er det relevant å drøfte forskjellen mellom selskapenes strategier. Selskapenes strategier kan alle anses som reaktive, ettersom bærekraft ble satt på selskapenes dagsorden etter de nasjonale reguleringene ble publisert og iverksatt i 2019. Følgelig kan Equinor og Vår Energi plasseres nærmere passiv strategi på kontinuumet, da selskapenes ambisjonsnivå har forblitt det samme siden implementering av grønn strategi i 2019. I sammenlikning til Aker BP, har selskapet økt ambisjonsnivå etter realisering av målene. Det reflekterer en aktiv strategi, som kontinuerlig justerer ambisjonsnivå etter evne. Eksempelvis hadde Aker BP og Equinor samme ambisjonsnivå om 8kg CO₂/boe i 2019, derimot har det førstnevnte selskapet kontinuerlig justert ambisjon til under 5kg CO₂/boe siden. Ettersom oljeselskapenes bakgrunn for implementering er drøftet, anser jeg det relevant å reflektere på hva bakgrunnene kan skyldes.

6.2 Hva kan bakgrunnene for implementering av grønn strategi skyldes

De overordnede bakgrunnene for implementering av grønn strategi kan skyldes isomorfiske tendenser. Norges klimareguleringer er bundet av EØS-avtalens inngåelse i European Green Deal (EGD) (2019), hvilket setter føringer på olje- og gassfeltet (Regjeringen, 2021). Oljeselskapene er pålagt å realisere de nasjonale reguleringene for å beholde lisens for den

operasjonelle virksomheten. Det har resultert i at feltets institusjonaliserte myter produserer et ønske om mer bærekraftige organisasjonsoppskrifter. Feltets spilleregler blir likere, dermed blir feltets organisasjonsstrukturer mer isomorfske.

Analysen viser tydelige tegn på tvungen isomorfisme, ettersom alle selskapene er pålagt å imøtekomme de nasjonale reguleringene for å beholde operasjonell lisens. Oversatt har de utvalgte selskapene tilpasset seg reguleringene ved å implementere en grønn strategi. Feltspesifikke forventninger, normer og prosedyrer produserer organisasjonsoppskrifter som institusjonaliseres i selskapene, og slik blir de mer homogene. Følgelig er selskapene avhengig av å internalisere de institusjonaliserte mytene for å fremstå rasjonelle, og dermed konkurransedyktige. De institusjonaliserte mytene reflekterer også den felt-dominerende logikken, bestående av implementering av miljøtiltak for en bærekraftig endring parallelt med produksjon av olje og gass. Tendensen til tvungen isomorfisme har resultert i et nytt konkurranseområde internt i feltet - selskapene er avhengig av å produsere resultater og fremstå attraktive for å forbli konkurransedyktige i markedet. Følgelig tydeliggjør isomorfisme viktigheten av et godt renommé.

Ettersom de utvalgte selskapene er blitt mer isomorfske som følge av politiske og statlige pålagte reguleringer, er det blitt desto viktigere å fremstå som den beste miljøkandidaten i det feltspesifikke markedet. Oppbygning av et sterkt renommé utgjør derfor et sentralt verktøy for å sikre selskapets overlevelse. Siden alle de utvalgte selskapene har implementert en grønn strategi for bærekraftig aktivitet, vil selskapenes renommé kunne påvirke samtlige shareholders, slik som leverandører, sponsorer og kunder. Nettopp fordi bærekraftig aktivitet er blitt en etterstrebbesbar standard, vil markedets aktører være avhengig av å inngå avtaler med selskaper som imøtekommer reguleringene og viser til en fremgangsrik grønn strategi. Det betyr at imøtekommelse av de pålagte reguleringene ikke er nok for å sikre selskapets overlevelse, de må derfor investere i ens renommé utad for å forbli konkurransedyktige. Dette reflekteres i selskapenes aktive promotering av tilhørende implementering av miljøtiltak. Derimot kan det argumenteres for at selskapenes renommé og anseelse er viktigere for ens overlevelse enn å aktivt produsere bærekraftige tall utover reguleringene. En kan oppleve Equinor, Aker BP og Vår Energi som bidragsytere for en bærekraftig fremtid, hvis en leser gjennom bærekraftsrapportenes promotering av miljøtiltak. Derimot har analysen vist at selskapene har økt produksjonen og dermed også utslipp tilknyttet salg og bruk av olje og

gass. Dette kan vise tendenser til greenwashing, der selskapenes renommé som bærekraftsforkjempere ikke er i overensstemmelse med selskapenes resultater.

6.3 Grønt omdømme og operasjonell lisens er viktigere enn grønne tall

Antropocen belyser menneskets relasjon til natur og følgelig hvorledes mennesket bidrar til å endre geofysiske prosesser ettersom de avlegger betydelige klimaødeleggende fotspor. UN poengterer viktigheten av organisatorisk satsing på bærekraftige tiltak for å kunne redusere konsekvensene av klimaendringene. I denne oppgaven har det blitt foretatt et empirisk studie av Norges tre største olje- og gasselskaper og analysert deres tilnærming til klimautfordringene og følgelig deres håndtering av forventningene tilknyttet bærekraftig endring. Funnene viser at selv om selskapenes reaktive strategier har ulike tilnærminger til klimautfordringene, strekker ikke deres realisering av klimaambisjoner og bærekraftsmål lenger enn de nasjonale reguleringene. Oljeselskaper er og blir de fremste inne klimagassutslipp, men er avhengig av å vise til en grønn strategi for å beholde den operasjonelle lisensen og dermed overleve som selskap. Kampen om overlevelse i det stadig isomorfske feltet handler derfor om å skille seg ut ved å bygge det grønneste renomméet. Funnene i analysen kan være relevant for en fremtidig problemstilling knyttet til hvorledes tilnærming til bærekraft skaper konkurranse internt i sektoren. Konklusjonen er at de tre olje- og gassprodusentene ikke kan anses som aktive aktører innen bærekraftig endring, selv etter implementering av grønn strategi. Hvis sektoren med høyest utslipp og klart beste avkastning ikke er i stand til å skape bærekraftig endring, hvem er det da?

Litteraturliste

Aker BP. (2019). *Sustainability Report 2019: ESG in Aker BP*. Aker BP

Aker BP. (2020). *Sustainability Report 2020: ESG in Aker BP*. Aker BP

Aker BP. (2021). *Aker BP ASA CDP Climate Change Questionnaire 2021: Welcome to your CDP Climate Change Questionnaire 2021*. CDP.

Aker BP. (2021). *Sustainability Report 2020: ESG in Aker BP*. Aker BP.

Aker BP. (2022). Verdens tøffeste jobb. <https://akerbp.com/verdens-toffeste-jobb/>

Bach, D. & Hopland, S. (2018, 16. mai). Equinor-navnet klubbet gjennom: Nå er Statoil historie. *E24*. <https://e24.no/boers-og-finans/i/11o0MM/equinor-navnet-klubbet-gjennom-naa-er-statoil-historie>

Blindheim, B-T. (2021). *Grensedragning*. Universitetet i Stavanger

Borgia, G. & Sullivan, J. (2019, 07. juni). *Anthropocene*. National Geographic Society. <https://www.nationalgeographic.org/encyclopedia/anthropocene/>

Brenna, A. L. (2022, 9. februar). *Equinor produserte kun 0,15 prosent fornybar energi – resten var fossilt*. Europower. <https://www.europower-energi.no/okonomi/equinor-produserte-kun-0-15-prosent-fornybar-energi-resten-var-fossilt/2-1-1165413>

Brunborg, I., Bøhren, L., Nilsen, A. A. & Hovland, K. M. (2021, 21. desember). Aker BP kjøper deler av Lundin i gigantavtale til 125 milliarder. *E24*. <https://e24.no/boers-og-finans/i/mryey1/aker-bp-kjoeper-deler-av-lundin-i-gigantavtale-til-125-milliarder>

Bøe, E., Ghaderi, H., Grøndal, K. I. G. & Svendsen, M. (2022, 4. februar). Vår Energi prises inntil 79 milliarder kroner. *E24*. <https://e24.no/boers-og-finans/i/KzXRnE/vaar-energi-prises-inntil-79-milliarder-kroner>

CarbonTrust. (u. å.). Briefing: What are Scope 3 emissions?

<https://www.carbontrust.com/resources/briefing-what-are-scope-3-emissions>

Chen, D., Facchini, M. C., Frame, D., Mahowald, N. & Winther, J. G. (2013). *Climate change 2013: The Physical Science Basis. Contribution of Working Group I to the Fifth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change* (utg. 1). IPCC.

DiMaggio, P. J. & Powell, W. W. (1983). The Iron Cage Revisited: *Institutional Isomorphism and Collective Rationality in Organizational Fields*, 48(2), 147-160. <https://www-jstor-org.ezproxy.uis.no/stable/2095101?sid=primo&origin=crossref&seq=1>

Equinor. (2018, 04. mai). *Statoil presents its sustainability priorities and performance*. <https://www.equinor.com/news/archive/04may2018-statoil-presents-sustainability-priorities-performance>

Equinor. (2021). *2020 Sustainability Report*. Equinor.

Equinor. (2021). *Equinor Sustainability Data Hub*. [Tabell].

Equinor. (2022). *Om oss: strategi*. <https://akerbp.com/om-oss/>

Equinor. (2022). Overview of climate ambitions. [Tabell]. Equinor. <https://cdn.sanity.io/files/h61q9gi9/global/283da357bec808022a914e65c45b1daf61f9c421.pdf?f=climate-ambition-overview-cmu-2022-equinor.pdf>

Equinor. (u. å.). *Equinor in a nutshell: a Broad Energy Company*. [Brosjyre]. Equinor. <https://cdn.sanity.io/files/h61q9gi9/global/edd7e7a9c969ba956f2c8cc0cda43ee0ace26054.pdf?equinor-in-a-nutshell-10-2020.pdf>

Equinor. (u. å.). *Karbonfangst, -utnyttelse og -lagring*. Hentet 2. mars 2022 fra <https://www.equinor.com/no/energi/karbonfangst-utnyttelse-og-lagring>

Equinor. (u. å.). *Shipping i Equinor*. <https://www.equinor.com/no/energi/shipping>

FN-Sambandet (2021, 28. oktober). *Bærekraftig utvikling: Oversikt*. <https://www.fn.no/tema/fattigdom/baerekraftig-utvikling>

Hoffman, A. J. & Jennings, P. D. (2015). Institutional Theory and the Natural Environment: *Research in (and on) the Anthropocene*, 8-25. DOI: 10.1177/1086026615575331

Hofstad, K. & Delsett, L. L. (2021, 16. juni). *Antropocen*. Store Norske Leksikon. <https://snl.no/antropocen>

Hovland, K. M. (2021, 28. juli). Equinor mangedoblet fjorårets resultat. *E24*. <https://e24.no/olje-og-energi/i/nwjRnx/equinor-mangedoblet-fjoraarets-resultat>

Hovland, K. M. (2022, 1. mars). Vår Energi snur i pluss i fjerde kvartal. *E24*. <https://e24.no/boers-og-finans/i/k6Gw1v/vaar-energi-snur-i-pluss-i-fjerde-kvartal>

Hovland, K. M. (2022, 9. februar). Rekordtall fra Equinor. *E24*. <https://e24.no/olje-og-energi/i/Or1a4q/rekordtall-fra-equinor>

International Energy Agency. (2021, mars). *Oil 2021: Analysis and Forecast to 2026*. 7-11. https://iea.blob.core.windows.net/assets/1fa45234-bac5-4d89-a532-768960f99d07/Oil_2021-PDF.pdf

Kienzler, D. (2017). *Mapping the oil and gas industry to the sustainable development goals: an atlas*. IPIECA. <https://www.ipieca.org/media/4404/online-mappingoilandgastosgatlas.pdf>

Meyer, J. W. & Rowan, B. (1977). Institusjonaliserte organisasjoner: *formelle strukturer som myter og seremonier*, 83(2), 340-363. 10.1086/226550

Miljødirektoratet (2021, 5. november). *Miljøstatus: Klimagassutslipp fra olje- og gassutvinning i Norge. Oversikt*: <https://miljostatus.miljodirektoratet.no/tema/klima/norske-utslipp-av-klimagasser/klimagassutslipp-fra-olje--og-gassutvinning/>

Mullis, M. E. (2022, 10. februar). Røkkes oljeselskap med rekordtall. *Nettavisen*. <https://www.nettavisen.no/okonomi/rokkes-oljeselskap-med-rekordtall/s/12-95-3424242805>

Naturvernforbundet (2019, 10. desember). *Myter om norsk olje og gass*. <https://naturvernforbundet.no/klimasoksmal-mot-staten/myter-om-norsk-olje-og-gass-article39818-4209.html>

O'Brien, K. (2019). *Climate and Society: Transforming the Future* (1. utg.). Polity

O'Brien, K. (2021). *You matter more than you think: Quantum Social Change for a Thriving World* (1. utg.). Cchange Press

Perkins, L. & Mersmann, K. (2021, 14. januar). *2020 Tied for Warmest Year on Record*. NASA. <https://www.nasa.gov/press-release/2020-tied-for-warmest-year-on-record-nasa-analysis-shows>

Regjeringen. (2021, 11. oktober). *EØS-avtalen om klima og miljø: Oversikt*. <https://www.regjeringen.no/no/tema/klima-og-miljo/innsiktsartikler-klima-miljo/eos-avtalen-og-miljo1/id2339794/>

Ripegut, H. (2020, 12. februar). Sjef for Aker BP: -Fornybar energi vil ikke være nok. *Nettavisen*. <https://www.nettavisen.no/okonomi/sjef-for-aker-bp-fornybar-energi-vil-ikke-vare-nok/s/12-95-3423922364>

Ryggvik, H., Tollaksen, T. G. & Smith-Solbakken, M. (2021, 17. august). Equinors historie. I *store norske leksikon*. https://snl.no/Equinors_historie

Teigen, C. (2021, 4. februar). Bedre enn ventet fra Aker BP. *Finansavisen*. <https://finansavisen.no/nyheter/olje/2021/02/04/7619503/bedre-enn-ventet-fra-aker-bp>

Tollaksen, T. G. & Smith-Solbakken, M. (2022, 17. februar). Vår Energi. I *Store norske leksikon*. https://snl.no/Vår_Energi

United Nations Climate Change. (2021, 20. oktober). Government's Fossil Fuel Production Plans Dangerously Out of Sync with Paris Limits. <https://unfccc.int/news/governments-fossil-fuel-production-plans-dangerously-out-of-sync-with-paris-limits>

Unites Nations Association of Norway (2022, 23. februar). Stoppe klimaendringene. *Oversikt*: <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal/stoppe-klimaendringene>

Vår Energi. (2019). *Sustainability Report*. Vår Energi.

Vår Energi. (2022). *Bærekraft*. <https://varenergi.no/no/baerekraft/>

Vår Energi. (2022). *Vår virksomhet: et ledende lete- og produksjonsselskap*.
<https://varenergi.no/no/var-virksomhet/>

Vår Energi. (u. å.). *Om oss: Vår historie*. Hentet 28. mars 2022 fra
<https://varenergi.no/no/om-oss/var-historie/>

Zetterquist, U. E., Kalling, T., Styhre, A. & Woll, K. (2014). *Organisasjonsteori* (1. utg.).
Cappelen Damm.

Ånestad, M. (2022, 24. januar). Vår Energi-sjefen om børsplaner: - Perfekt timing. *Dagens Næringsliv*. <https://www.dn.no/energi/var-energi/torger-rod/hitecvision/var-energi-sjefen-om-borsplaner-perfekt-timing/2-1-1151059>